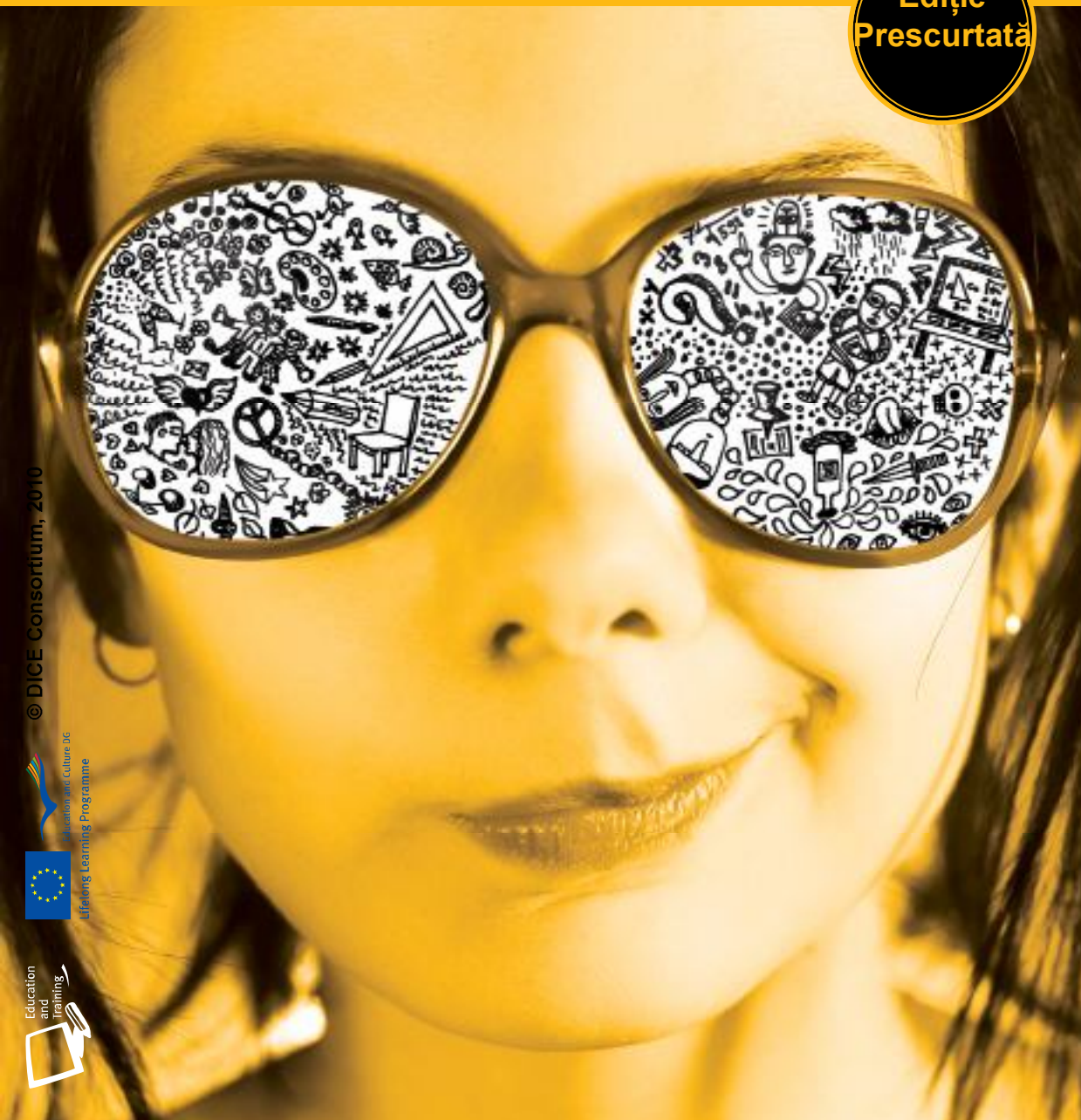

Making a World of Difference

O resursă DICE pentru practicienii din Teatrul
și Drama în Educație

Ediție
Prescurtată

© DICE Consortium, 2010

Drama Improves Lisbon Key Competences in Education

Making a World of difference

O resursă DICE pentru practicienii din teatrul
și drama în educație

Ediție prescurtată

Education and Culture DG
Lifelong Learning Programme

DICE – Activitățile dramatice dezvoltă Competențele
Cheie de la Lisabona în educație

© DICE Consortium, 2010

Belgrade Bergen Birmingham Brussels Bucharest Budapest Gaza Gdansk
Lisbon Ljubljana Prague Umea Wageningen

Mulțumiri & drepturi de autor

Membrilor Consorțiului DICE

Liderul consorțiului:

- Hungary: Káva Drama/Theatre in Education Association (Káva Kulturális Műhely) (Personnel in DICE project: Cziboly Ádám, Danis Ildikó, Németh Szilvia, Szabó Vera, Titkos Rita, Varga Attila)

Membrii consorțiului:

- Netherlands: Stichting Leesmij (Personnel in DICE project: Jessica Harmsen, Suzanne Prak, Sietse Sterrenburg)
- Poland: University of Gdansk (Uniwersytet Gdanski) (Personnel in DICE project: Adam Jagiello-Rusilowski, Lucyna Kopciwicz, Karolina Rzepecka)
- Romania: Sigma Art Foundation (Fundatia Culturala Pentru Tineret Sigma Art) (Personnel in DICE project: Cristian Dumitrescu, Livia Mohîrtă, Irina Piloș)
- Slovenia: Taka Tuka Club (Društvo ustvarjalcev Taka Tuka) (Personnel in DICE project: Veronika Gaber Korbar, Katarina Picelj)
- United Kingdom: Big Brum Theatre in Education Co. Ltd. (Personnel in DICE project: Dan Brown, Chris Cooper, Jane Woddis)

Parteneri asociați:

- Czech Republic: Charles University, Prague (Personnel in DICE project: Jana Draberova, Klara Seznam)
- Norway: Bergen University College (Høgskolen i Bergen) (Personnel in DICE project: Stig A. Eriksson, Katrine Heggstad, Kari Mjaaland Heggstad)
- Palestine: Theatre Day Productions (Personnel in DICE project: Amer Khalil, Jackie Lubeck, Jan Willems, Dina Zbidat)
- Portugal: Technical University of Lisbon (Universidade Técnica de Lisboa) (Personnel in DICE project: Margarida Gaspar de Matos, Mafalda Ferreira, Tania Gaspar, Gina Tome, Marta Reis, Ines Camacho)
- Serbia: Center for Drama in Education and Art CEDEUM (CEDEUM Centar za dramu u edukaciji i umetnosti) (Personnel in DICE project: Ljubica Beljanski-Ristić, Sanja Krsmanović-Tasić, Anđelija Jočić)
- Sweden: Culture Centre for Children and Youth in Umea (Kulturcentrum för barn och unga) (Personnel in DICE project: Helge von Bahr, Eleonor Fernerud, Anna-Karin Kask)

Drepturi de autor

Acest document deține licența internațională Creative Commons „Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0” (“Attribution - NonCommercial-NoDerivs 3.0”). Ce presupune licența:

- Sunteți liber să: împărtășiți — să copiați, să distribuiți și să transmiteți documentul în următoarele condiții:
 - o **Atribuire** — Trebuie să atribuiți lucrarea „Consorțiului DICE” și să menționați pagina de internet www.dramanetwork.eu ca sursă a documentului
 - o **Necomercial** — Nu puteți folosi această lucrare în scopuri comerciale.
 - o **Fără lucrări derivate** — Nu puteți modifica, transforma sau folosi această lucrare ca bază de construcție a alteia.
- **Dacă obțineți permisiunea din partea titularului dreptului de autor, se poate renunța la oricare dintre condițiile de mai sus.**
- **Pentru a utiliza sau distribui lucrarea trebuie să faceți cunoscuți termenii și condițiile de licență ai acestei lucrări cu inserarea legăturii către pagina de internet Creative Commons de mai jos.**
- **Detalii suplimentare și textul integral găsiți la <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>**

142455-LLP-1-2008-1-HU-COMENIUS-CMP

"Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație reflectă numai opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi ținută răspunzătoare pentru folosirea niciunei informații conținute aici."

Cuprins

Mulțumiri & drepturi de autor	3
Cuprins	4
Prefață	6
Ghid pentru cititor	7
A. Introducere	8
Proiectul DICE – Ce este DICE? Proiectul pe scurt	8
Proiectul DICE – membrii consorțiului și organizațiile partenere	10
Teatrul și Drama în Educație – Ce înseamnă?	15
Proiectul DICE – Etosul nostru	18
Concluziile cercetării – Rezumat al concluziilor principale	22
B. Cum dezvoltă teatrul și drama în educație Competențele-cheie	24
Competențele de învățare	25
1. Valiza – atelier de drama, Compania de Teatru în Educație Big Brum	25
2. Cursa cu obstacole – Program TIE, Asociația de Drama/Teatru în educație Káva, Ungaria	26
Expresie culturală	27
3. Mâna – atelier de drama, Colegiul Universitar Bergen, Norvegia	27
4. Copii pentru copii – Tinicheaua fermecată, Theatre Day Productions, Gaza, Palestina	28
Comunicarea în limba maternă	29
5. Spre imposibil, Centrul pentru Drama în Educație și Artă CEDEUM,	

Serbia	29
6. Pentru supraviețuire – atelier de drama, Eventus TIE, Norvegia	30
Spiritul antreprenorial	30
7. O gașcă cu planuri serioase: un program de educație antreprenorială, Universitatea din Gdansk și POMOST, Polonia	31
8. Regrete – atelier de drama, CEDEUM, Serbia	31
Competențele interpersonale, interculturale și sociale; competența civică	32
9. Examenul furat – Leesmij, Olanda	32
10. Prof – Program de teatru în educație, Sigma Art, România	33
Toate la un loc și mai mult	34
11. O Fereastră – program de teatru în educație, Compania de Teatru în Educație Big Brum (TIE), MB	34
12. Păpușile – un program de teatru în educație, Asociația de Drama/Teatru în educație Káva, Ungaria	35
C. Another throw of the DICE – ce puteți face dvs.	36
PROFESORI	37
DIRECTORI DE ȘCOLI	37
ARTIȘTI DIN DOMENIUL TEATRULUI	38
ELEVI	39
CADRE DIDACTICE UNIVERSITARE DE ARTE DRAMATICE SAU FORMARE A CADRELOR DIDACTICE	40
ORGANELE DE DECIZIE	41

Prefață

Dragă cititorule,

Bine ai venit la Pachetul de Educațional DICE. Proiectul DICE a adus împreună practicieni din 12 țări care lucrează în domeniul teatrului și dramei în educație (TDE). Scopul cercetării noastre a fost acela de a demonstra impactul TDE asupra a 5 dintre cele 8 Competențe-cheie de la Lisabona pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Acestea sunt:

- Comunicarea în limba maternă
- Competența de învățare
- Competențele interpersonale, interculturale și sociale, și competența civică
- Spiritual antreprenorial
- Expresie culturală

Considerăm fiecare competență ca parte dintr-un întreg și o prețuim pe fiecare ca fiind o componentă necesară în dezvoltarea unui copil. De asemenea am adăugat a șasea competență în proiectul nostru de cercetare:

- Toate la un loc și mai mult.....

Această competență le cuprinde pe primele cinci la care adaugă noi dimensiuni deoarece are în centrul atenției **competența universală de a fi om**. O preocupare crescândă pentru coerența societății noastre și dezvoltarea cetățeniei democratice solicită o busolă morală după care să ne situăm pe noi înșine și unii pe alții în lume și să începem să reevaluăm și să creăm valori noi; să imaginăm, să țintim către o societate în care să merite să trăim, și să trăim având mai clar sentimentul direcției către care ne îndreptăm, și convingerea mai profundă a oamenilor care vrem să fim. Teatrul și drama în educație reprezintă un act social prin care se dă un sens, și au capacitatea de a aprinde imaginația colectivă pentru a face acest lucru.

Conținutul acestor pagini reprezintă eforturile noastre de a deschide uși prin care tinerii să se vadă pe ei înșiși și lumea lor. Etosul care stă la baza proiectului DICE (vezi Proiectul DICE – Etosul nostru) s-a dezvoltat din desfășurarea proiectului de cercetare însuși. Acesta reflectă ceea ce am aflat și învățat noi înșine, spiritul colaborării noastre, și procesul continuu în care ne-am angajat.

Scopul acestui Pachet Educațional este acela de a împărtăși ceea ce am învățat pe parcurs cu colegii noștri practicieni și cu nou-sosiții în acest domeniu, în speranța că îi va încuraja să exploreze ei înșiși ceea ce noi considerăm a fi o muncă importantă. Tu, cititorule, poți să răspunzi la ceea ce îți oferim, poți adăuga și poți duce mai departe, și, sperăm noi, ne vei însoți în această călătorie.

Chris Cooper
Editor

Ghid pentru cititor

Making a World of Difference este o resursă educațională structurată pe trei secțiuni.

Secțiunea A este o introducere în proiectul DICE: ce a reprezentat acest proiect și care au fost obiectivele noastre, etosul nostrum, forma de teatru și drama în educație, precum și concluziile principale ale cercetării.

Secțiunea B este împărțită pe cele șase competențe. Impactul teatrului și dramei în educație asupra fiecăreia din aceste competențe este ilustrat prin lecții și programe prezentate aici, câte două pentru fiecare competență. În această ediție prescurtată sunt publicate doar rezumatele acestor lecții și programe la care se face referire. Dacă sunteți interesați de descrierea completă a programelor, vă rugăm să descărcați versiunea integrală a acestei lucrări de pe internet.

Considerăm fiecare competență ca parte dintr-un întreg și o prețuim pe fiecare ca fiind o componentă necesară în dezvoltarea unui copil. prezentarea acestora nu implică o clasificare valorică sau a priorității. De aceea, în loc să prezentăm programele practice într-ordine numerică, am dat cu zarul pentru a stabili ordinea în care să vi le prezentăm. Dvs. le puteți citi în orice ordine doriți, desigur.

Secțiunea C – O altă fațetă a zarurilor Another throw of the DICE, se referă la ceea ce puteți face dvs. pentru a contribui la dezvoltarea și extinderea folosirii teatrului și dramei în educație în mediul dvs. și la cum puteți afla mai multe despre teatrul și drama în educație.

A Introducere

Proiectul DICE – Ce este DICE? Proiectul pe scurt

DICE („Activitățile dramatice dezvoltă Competențele-cheie în educație”) a fost un proiect internațional finanțat de UE. Pe lângă alte scopuri educaționale, în cadrul proiectului s-a desfășurat pe durata a doi ani și un studiu de cercetare crosculturală care a urmărit efectele activităților de teatru și drama în educație asupra a cinci din cele opt Competențe-cheie de la Lisabona . Cercetarea a fost realizată de doisprezece parteneri (lider: Ungaria, parteneri: Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Palestina, Polonia, Portugalia, Republica Cehă, România, Serbia, Slovenia și Suedia). **Toți membrii** sunt foarte bine cotați la nivel național și internațional și reprezintă o varietate largă de actori în domeniul educației formale și non-formale.

Obiectivele proiectului au fost:

- De a demonstra printr-o analiză cantitativă și calitativă crosculturală faptul că activitățile de teatru și drama în educație reprezintă un instrument important de dezvoltare a Competențelor-cheie. Cercetarea a fost efectuată pe un eșantion de aproape cinci mii de tineri cu vârste cuprinse între 13 și 16 ani.
- De a publica o Recomandare de Politici (Policy Paper), pe baza cercetării efectuate, și de a transmite această recomandare instituțiilor culturale și de învățământ importante din Europa și la nivel național și local, peste tot în lume.
- De a crea un „Pachet Educațional” (Education Resource): o publicație de lucru pentru școli, educatori și practicieni din domeniul artei, care conține diferite practici folosite în activitățile de teatru și drama în educație. De a distribui acest Pachet la nivel european, precum și la nivel național și regional/local, peste tot în lume.
- De a compara activitățile dramatice folosite în educație în mai multe țări și de a sprijini schimbul de expertiză prin deplasarea unor specialiști.
- De a organiza conferințe în majoritatea țărilor partenere pentru diseminarea rezultatelor proiectului. De asemenea este planificată o conferință în Bruxelles pentru informarea principalilor lideri ai UE din domeniile relevante ale artelor, culturii, educației și tineretului asupra rezultatelor principale ale studiului.

Am analizat următoarele **cinci** din cele opt **Competențe-cheie**:

1. Comunicarea în limba maternă
2. Competențe de învățare
3. Competențele interpersonale, interculturale și sociale, și competența civică
4. Spiritul antreprenorial
5. Competențe de expresie culturală

De asemenea considerăm că există și o a șasea competență, care nu este menționată ărintre Competențele-Cheie, care este competența universală de a fi om. Am numit această competență „toate la un loc și mai mult” și am inclus-o în descrierea rezultatelor cercetării.

Acestea șase sunt competențe de învățare de-a lungul vieții necesare pentru dezvoltarea personală a tinerilor, pentru viitoarea lor carieră și pentru a fi cetățeni activi ai Europei.

Produsele principale ale proiectului sunt Pachetul educațional și Propunerea de politici și ceea ce noi sperăm să se concretizeze într-o serie lungă de publicații cu rezultatele detaliate ale cercetării în anii care urmează, dincolo de scopul acestui proiect.

Contribuția inovativă a proiectului este faptul că acest proiect reprezintă prima cercetare menită să demonstreze legăturile dintre activitățile de teatru și drama în educație și Competențele-cheie, aducând un plus de valoare prin aceea că rezultatele

cercetării sunt făcute cunoscute pe larg comunităților și operatorilor importanți din domeniile de interes. Ținând cont că multe dintre competențe nu au fost niciodată sau au fost foarte rar analizate în studii crosculturale înainte de acest proiect, a trebuit de asemenea să creăm sau să dezvoltăm instrumente noi de măsură care pot fi utilizate în viitor și în alte domenii educaționale. Pe lângă chestionare nou create pentru copii, profesori,

practicieni și evaluatori externi, am realizat de asemenea un set de instrumente pentru observarea obiectivă independentă a orelor de activități dramatice în educație. Toate materialele utilizate au fost identice în toate cele douăsprezece țări, drept pentru care sunt aplicabile în orice cultură.

DICE nu este doar un proiect cu durata de doi ani, este mai degrabă o călătorie și o aventură care cu această cercetare se află doar la început. În ultimii doi ani au lucrat cu noi câteva sute de persoane, de la colegi voluntari până la membri ai Academiei de Știință. Pentru unii dintre noi, proiectul a fost o provocare uriașă, dacă nu provocarea carierei noastre profesionale, din care cu toții am avut de învățat

enorm.

Proiectul DICE – membrii consorțiului și organizațiile partenere

Ungaria: Asociația de drama/teatru în educație Káva (Káva Kulturális Műhely) este o organizație de utilitate publică care realizează proiecte de artă și educație, funcționând ca asociație din anul 1996. Fiind prima companie de TIE din Budapesta, sarcina noastră principală este de a crea programe complexe de teatru/drama în educație, în care analizăm probleme sociale și morale prin acțiune împreună cu participanții. Tinerii nu sunt simpli observatori, ci și scriitorii, regizorii și actorii poveștilor care se creează prin analiză, gândire, sinteză, transformare și în multe cazuri prin reprezentarea (jocul) anumitor situații. În activitatea noastră țintim către o ținută înaltă profesională și estetică, și aplicarea complexă a diferitor forme de învățare. Sensul și efectul programelor noastre asupra copiilor și tinerilor depășesc cu mult granițele tradiționale ale teatrului. „Predarea” democrației, analiza problemelor sociale și morale și a celor specifice vârstei prin acțiune reprezintă aspecte ale activității noastre. Atunci când lucrăm cu copiii folosim teatrul ca mijloc pentru a găsi căi spre o înțelegere mai profundă. Lucrăm cu grupe de copii de 9-18

ani și cu tineri – mulți dintre ei dezavantajați – din întreaga țară.

Olanda: LEESMIJ pune în discuție diferite teme relevante la nivelul societății, folosind teatrul interactiv. LEESMIJ trezește conștiințe și distruge tabuuri cu privire la teme precum analfabetism, abuz de putere, agresivitate și intimidare sexuală. Folosind teatrul forum (inspirat de Augusto Boal) merge dincolo de a vorbi și a crede; publicul este invitat să ia parte activă pe scenă la rezolvarea problemelor și testarea alternativelor posibile de comportament, astfel exersând pentru viața reală.

Polonia: Universitatea Gdansk a fost fondată în 1970. Este cea mai mare instituție de învățământ superior din regiunea Pomeraniană. Oferă posibilitatea studierii în aproape treizeci de domenii diferite cu peste o sută de specializări. Domenii cum ar fi biologia, biotehnologia, chimia, psihologia și pedagogia sunt printre cele mai bune din țară. În cele nouă facultăți învață aproape treizeci și trei de mii de studenți. Institutul de Pedagogie, care găzduiește proiectul DICE la Universitatea Gdansk, pregătește asistenți sociali, animatori culturali, profesori, etc. Este singura universitate din Polonia care oferă Studii Postuniversitare de Drama în Educație cu o durată de doi ani. Programul conține cursuri precum sociodrama, psihodrama, drama de dezvoltare, ateliere de teatru, metode de învățare și predare activă. Institutul de pedagogie colaborează cu Teatrul Shakspeare din Gdansk pentru module de practică în drama în educație pentru studenți.

Romania: Fundația Culturală pentru Tineret SIGMA ART este un centru de resurse cultural-educational și artistic, care: oferă ținută (comportament și atitudine) atât tinerilor cu vocație artistică, artiștilor cât și altor organizații cu obiective similare. Este prima și unica instituție de "Drama și Teatru în Educație" din România, recunoscută la nivel înalt național și internațional, ce reprezintă un important segment formal și informal de Educație. Întregul proces de selectare a scenariilor și producția spectacolelor este realizat de regizori, actori, dansatori profesioniști. Reprezentațiile au loc, în deosebi la Studioul Sigma ART, în licee, universități, teatre profesionale din București, festivaluri naționale și internaționale. Unul din obiectivele noastre este să dezvoltăm în România o nouă metodă de lucru cu adulții și tinerii care va avea impact social și va contribui cu succes la integrarea socială. În fapt, Sigma ART este orientată pe două principale domenii de activitate: Educația și Actul Artistic.

Slovenia: Clubul Društvo ustvarjalcev Taka Tuka a fost înființat în anul 2002 la finalul unor ani de muncă asiduă în domeniul teatrului cu copii și tineri cu deficiențe de auz. Am descoperit foarte repede că prin creativitate putem contribui semnificativ la dezvoltarea lor. Scopul principal al Asociației noastre este dezvoltarea, cercetarea, implementarea și promovarea dramei și teatrului în educație ca instrument pentru dezvoltarea personală și predarea abilităților personale, sociale și emoționale.

Activitățile principale din cadrul clubului nostru sunt: ateliere de creație (teatru, dans, arte frumoase) pentru copii, tineri și adulți; seminarii pentru mentori, profesori din școlile importante și specialiști care lucrează cu persoane cu nevoi speciale; școala părinților; seminarii pentru adulți hipoacuzici. În clubul nostru sunt permanent implicați în diverse activități peste 60 de copii și tineri.

Marea Britanie: Big Brum Theatre in Education Company (Big Brum) este o organizație caritabilă înregistrată, fondată în 1982 în Birmingham, Anglia. Big Brum are ca scop să furnizeze programe de teatru în educație de înaltă calitate copiilor și tinerilor de toate vârstele și aptitudinile, în școli, unități speciale, colegii, cadru comunitar și evenimente de artă. Compania s-a angajat să aducă teatrul tinerilor care în mod normal nu ar avea acces la teatru. Ca practicieni, membrii companiei pornesc de la premisa că acești copii nu sunt adulți nedevelopați, ci ființe umane cu drepturi proprii. Arta este o modalitate de cunoaștere a lumii în care trăim iar Big Brum folosește teatrul și drama în educație pentru a lucra alături de tineri astfel încât viețile lor și lumea înconjurătoare să capete sens pentru ei. Big Brum are o relație profesională de 15 ani cu foarte cunoscutul scriitor de renume mondial Edward Bond, ale cărui abordări teoretice și operă au influențat puternic modelul artistic al Companiei.

Republica Cehă: Universitatea Carol fondată în 1348 este una dintre cele mai vechi universități din lume iar în prezent face parte dintre cele mai eminente instituții de educație și știință din Republica Cehă, recunoscută atât în contextul european cât și la nivel global. Programele de masterat și doctorat din cadrul Universității Carol se bazează pe activități științifice și de cercetare. Aici studiază peste 42.400 de studenți în peste 270 de specializări acreditate și 600 de departamente.

Departamentul de Educație găzduiește proiectul DICE. Drama în educație este parte din Educația personală și socială, care reprezintă una dintre specializările din Departamentul Educație. De asemenea colaborăm cu Facultatea de Teatru din cadrul Academiei de Arte Dramatice din Praga, care, printre altele, pregătește profesorii de drama.

Norvegia: Colegiul Universitar Bergen este o instituție de stat de învățământ superior, înființată în august 1994 prin fuziunea a șase foste colegii independente din Bergen, Norvegia. Numărul total de studenți este de aproximativ 6000, cu un corp didactic și administrativ de 600 de persoane.

Colegiul Universitar Bergen (Høgskolen i Bergen) este organizat în 3 facultăți: Facultatea de Educație, Facultatea de Inginerie și Facultatea de Sănătate și Științe Sociale. Colegiul are o tradiție bogată în ceea ce privește pregătirea profesorilor de artă: drama, dans, muzică, arte vizuale, și limba și literatura norvegiană. Facultatea de Educație are un centru pentru arte, cultură și comunicare (SEKKK).

Departamentul de Drama a deschis calea studiilor în educația dramatică în Norvegia încă

din 1971, când a fost lansat primul curs la zi de un an din țările nordice pentru profesorii de drama. Departamentul oferă o varietate de cursuri de drama, de la introducere în drama pentru educația învățătorilor, prin intermediul cursurilor de licență, până la un masterat de doi ani în educația dramatică.

Palestina: Theatre Day Productions (TDP)

“Merg la teatru pentru că vreau să văd lucruri noi, să gândesc, să fiu atins, să pun întrebări, să mă bucur, să învăț, să fiu cutremurat, să fiu inspirat, să ating arta.”

Theatre Day Productions vrea ca drama, teatrul și activitățile de creație să facă parte constant din viețile tinerilor din Palestina astfel încât copiii să poată să-și găsească propria voce, să se găsească pe sine, și să-și descopere creativitatea.

Denumirea arabă a companiei, "Ayyam Al Masrah" (Theatre Days) vine de la ideea că

într-o zi fiecare copil palestinian va avea cel puțin o „zi de teatru” într-un an școlar. TDP creează piese cu adulți și reprezentații pentru copii. De asemenea avem spectacole în care copiii joacă pentru copii. TDP are o companie de teatru pentru tineri și un program de formare a actorilor. Programul se desfășoară pe regiuni: în prezent în Fâșia Gaza și în West Bank.

Portugalia: Misiunea Universității Tehnice din Lisabona (UTL) este de a promova, dezvolta și transmite mai departe cunoștințe științifice, tehnice și artistice la cele mai înalte standarde, de a încuraja cercetarea, inovarea și antreprenoriatul, de a se adapta la nevoile societății în ceea ce privește etica, cultura și internaționalitatea.

UTL este o universitate europeană de cercetare a secolului 21, deschisă la noile provocări lansate de societate, și un lider în domeniile cunoașterii în care cercetători și profesioniști sunt pregătiți la cele mai înalte standarde.

Facultatea de Chinetică Umană (FMH) este cea mai veche facultate de sport și educație fizică din Portugalia. A devenit parte din Universitatea Tehnică din Lisabona în anul 1975. Formula actuală este rezultatul unei istorii îndelungate, marcate de reformulări ale obiectivelor și de adaptarea sa la nevoile societății, așa cum au fost interpretate de instituțiile care i-au precedat. Institutul Național de Educație Fizică (INEF) din 1940 până în 1975 și Institutul Superior de Educație Fizică (ISEF) până în 1989.

La origine o instituție focusată pe educația fizică în școli, cu accent pe pedagogie, facultatea este acum deschisă la o gamă largă de domenii de interes pentru diferite sectoare ale societății – sistemul de învățământ, sport, sănătate, industrie, și arte – cu care cooperează activ și eficient.

Serbia: ONG Centrul pentru Drama în Educație și Artă CEDEUM a fost fondat la 29

octombrie 1999, dar fondatorii săi lucrează în domeniu de peste 25 de ani, ca promotori ai artelor și dramei/teatrului în educație. CEDEUM a adus împreună experți din domeniu din Belgrad și are o rețea amplă de asociați, atât din Belgrad cât și din țară. Obiectivul CEDEUM este promovarea mai amplă a dramei și teatrului în educație în toate aspectele activității educative, artistice și sociale, prin intermediul proiectelor, atelierelor, seminariilor, întâlnirilor între specialiști, și rapoartelor de activitate. CEDEUM este implicat în mod deosebit în educarea educatorilor și pregătirea artiștilor, precum și în programe de formare și seminarii bazate pe metodologia folosită în Drama și Teatrul în Educație pentru educatorii din învățământul preșcolar, învățători și profesori din școlile primare și liceele din Serbia. Experții CEDEUM sunt activi în procesul de introducere a dramei în școli, și se implică activ în scopul influențării politicilor naționale de promovare în sensul introducerii activităților dramatice în sistemul educațional și cultural și de asistență socială. CEDEUM este de asemenea inițiatorul programului special de drama/teatru "Bitef Pollyphony" din cadrul Festivalului Internațional de Teatru de la Belgrad BITEF – Noi tendințe teatrale (mijlocul lunii septembrie) cu accent pe schimbul național, regional și internațional de experiențe legate de drama/teatru, colaborare, crearea de rețele, ateliere și prezentări de activitate în domeniile artelor, educației și asistenței sociale. CEDEUM este membră și Centrul Național al IDEA – Asociația Internațională de Drama/Teatru și Educație.

Suedia: Centrul Cultural pentru Copii și Tineret din Umea desfășoară și sprijină activități culturale pentru tinerii din Umea, inclusiv rețele de sprijin și cooperare în zonă, formare in-service în domeniile relevante pentru profesori și alte persoane care vin în contact cu copii și tineri în cursul activității lor, programe culturale pentru instituții preșcolare și alte tipuri de școli, și reprezentații publice pentru copii și familii.

Proiectele de educație culturală se desfășoară în școli și sub formă de formare profesională și îndrumare a profesorilor implicați în activități de creație pentru copii și tineri. Grupurile de drama "Teatermagasinet" pentru copii și tineri cu vârste între 10-19 ani reprezintă o parte importantă a activității, iar grupurile de teatru pentru persoanele cu dizabilități fizice sunt o prioritate de top, la fel cum este și Teatrul în educație. În fiecare an în luna mai are loc un festival de drama cu toți copiii.

Orașul Umea este cel mai mare oraș din nordul Suediei și are unul dintre cele mai mari ritmuri de dezvoltare. Umea are două universități și o populație de 114 000 de locuitori cu o medie de vârstă de 38 de ani. Mai mult de jumătate din locuitori sunt din afara regiunii. Umea va fi capitală culturală europeană în 2014, împreună cu orașul Riga. Umea dorește să rămână una

din numeroasele capitale culturale ale Europei. Un oraș mândru, care evoluează într-o Europă multilaterală și care acționează pentru participare și cooperare, caracterizat de curiozitate și pasiune. Programul Umeă 2014 este inspirat de cele opt anotimpuri Sami, iar anul va cuprinde numeroase oportunități pentru întâlniri și schimburi culturale utile.

Pentru a contacta pe oricare din membrii Consorțiului vă rugăm accesați situl www.dramanetwork.eu.

Teatrul și Drama în Educație – Ce înseamnă?

Copiii privesc o fată refugiată Amani și un băiat, George, stând de vorbă într-o gară dezafectată. Rolurile lui Amani și George sunt interpretate de doi actori. Interacțiunea celor doi este plină de tensiune. Amani este speriată, George este agresiv - și el e speriat. Cei doi nu pot să vorbească unul cu altul. Una dintre eleve, o fetiță de șapte ani, care adesea este tăcută, chiar retrasă, îl bate pe umăr pe unul dintre adulții implicați în curs. „Știu care e problema”, spune ea. Adultul atrage atenția actorului care conduce cursul spunând că fetița dorește să împărtășească colegilor ei ceea ce a înțeles. „Povestea lui este povestea ei” remarcă ea cu încredere reținută, „iar povestea ei este povestea lui, dar ei nu-și dau seama de asta”. Lucrul acesta a devenit evident pentru toată lumea din sală și s-a lăsat o tăcere plină de înțeles. Acum sarcina pentru toți cei implicați era să aprofundeze această înțelegere și să o împărtășească cu George și Amani. Iată din ce e făcut teatrul adevărat.

Valiza – un program de teatru în educație pentru copii între 6-7 ani

Drama lui Ca și cum

Să începem cu o definiție cuprinzătoare a noțiunii de drama, care derivă din grecescul Dramă – a face. Drama este ceva semnificativ ce se „face” sau se pune în scenă. În munca noastră este o acțiune efectuată, explorată în spațiu și timp într-un context fictiv.

Drama și teatrul reprezintă o experiență împărtășită de cei implicați ca participanți sau public în care aceștia uită de neîncredere și își imaginează și se comportă ca și cum nu ar mai fi ei înșiși, ci alții într-un alt loc și într-un alt timp. Sunt multe lucruri legate de experiența imaginată a lui ca și cum.

Drama este o activitate delimitată în care participanții joacă un rol, ceea ce le permite să gândească sau/și să acționeze ca și cum ar fi într-un context diferit și să reacționeze ca și cum ar fi implicați într-un alt fel de relații istorice, sociale și interpersonale. Aceasta este sursa tensiunii dramatice. În drama imaginăm realul pentru a explora condiția umană.

Interpretarea unui rol într-o piesă sau într-un program de drama este o atitudine mentală; o modalitate de a purta în minte două lumi simultan: lumea reală și lumea ficțiunii

dramatice. Sensul și valoarea acțiunii dramatice se află în dialogul dintre cele două lumi și în subiecții umani din spatele reprezentării: cel real și cel reprezentat; spectatorul și participantul; actorul și publicul. Chiar și într-un spectacol noi nu doar arătăm altora, ci și vedem noi înșine, și pe noi înșine, iar din acest motiv drama este un act de creație a sinelui.

DICE – Teatrul și Drama în Educație

Plaja de activități supuse cercetării în cadrul proiectului este amplă și diversă. Include o varietate întreagă de procese și elemente de spectacol într-o varietate de contexte apelând la forme dintre cele mai diferite. Munca din întreg proiectul a implicat forme și abordări diferite ale dramei și teatrului. Totuși, cu toții împărtășim o preocupare comună pentru nevoile tinerilor și privim munca noastră într-un cadru educațional, indiferent dacă se desfășoară în școală sau într-un alt context de învățare cum ar fi grupul de teatru și drama sau un club. Astfel, am adoptat denumirea generică de activități teatrale și dramatice educaționale (teatru și drama în educație) pentru a cuprinde activitatea pe care au desfășurat-o partenerii implicați în proiectul DICE.

De ce facem diferența între teatru și drama?

Activitatea analizată în această lucrare, și credem că este cazul activității practicienilor de drama de pretutindeni, se desfășoară de-a lungul unui continuum având la un capăt procesul, trecând apoi prin explorare, împărtășire, deprinderea meșteșugului, prezentarea și evaluarea, îndreptându-se către performanța de la celălalt capăt. Diferența fundamentală dintre cele două capete de drum rezidă în diferența dintre proces și produs.

Crearea și interpretarea artistică a unei piese de teatru are ca țintă publicul. Procesul de producție a unui spectacol de teatru poate fi educativ în sine – trebuie să înțelegem ce interpretăm, ce îi prezentăm publicului, deprindem abilități pentru a prezenta textul dramatic – dar funcția teatrului, indiferent de ceea ce ar putea un individ să desprindă din reprezentație, este aceea de a arăta altora.

Cu toate acestea, reprezentația necesită profunzime pentru a putea fi un eveniment și nu un simplu efect. Teatrul nu poate fi teatru decât dacă actorul este divizat în mod conștient în cadrul spațiului estetic, atât ca sine cât și ca alt cineva, - Eu și non-eu; decât dacă există o diviziune între spațiul estetic și public; decât dacă evenimentul dramatic descătușează sau oferă acces publicului către cele mai extreme situații, dileme și emoții din gama experiențelor umane, indiferent dacă sunt spirituale, emoționale, psihologice, sociale, fizice etc.

Ca să-l parafrazăm pe Eric Bentley¹:

În teatru **A** (actorul/interpretul) joacă **B** (rolul/piesa) pentru **C** (publicul) care este beneficiarul.

Drama pe de altă parte nu se concentrează atât de mult pe deprinderea abilităților actoricești, sau pe producția teatrală, cât mai ales pe construcția unei experiențe imaginate. Drama creează situații dramatice care să fie explorate de către participanți.ă, invitându-i să afle mai multe despre procesul prin care se întâmplă lucrurile, să schimbe perspectiva în aici-și-acum, să identifice și uneori să rezolve probleme și să-și aprofundeze înțelegerea acestora. Accentul se pune pe proces: este o activitate socială care se beazează pe multe voci și perspective, și pe asumarea de roluri; aceasta mută concentrarea pe sarcină și nu pe interesele personale; și aceasta permite participanților să vadă cu alți ochi. Această abordare creează ocazia de a proba concepte, aspecte și probleme centrale caracteristice condiției umane, și creează un spațiu de reflecție pentru a căpăta noi cunoștințe despre lume. Drama este mai aproape de mai aplecată spre experimentarea de către copii, se concentrează mai mult pe momentul interpretării, nu pe calitatea interpretării și pe un moment repetat. Drama se desfășoară urmând un continuu educativ care ia multe forme, de la simpla interpretare de rol care se apropie foarte mult de jocul copiilor, până la împărtășirea, exprimarea structurată (care include și arătarea, demonstrația), dar accentul rămâne pe identificarea ocaziilor de învățare și pe modul de organizare a acestora.

În drama **A** (actorul/interpretul) este în același timp **B** (rolul) și **C** (publicul) prin participare și observare, într-un proces de receptivitate (proces care implică atât observarea cât și participarea)

Din punct de vedere educațional activitatea noastră implică și pregătirea tinerilor pentru teatru și drama și predarea de abilități actoricești astfel încât ei să poată juca în teatre sau să transmită mai departe aceste abilități ca instructori. Dar dincolo de aceasta există și o altă preocupare, mai profundă, și cu un potențial mai mare - aceea de a folosi arta dramatică pentru a aduce la un loc gândirea și simțirea astfel încât tinerii să poată să exploreze și să reflecteze asupra unor subiecte de interes, să testeze și să experimenteze idei noi, să dobândească noi cunoștințe, să creeze valori noi, și să-și construiască un sistem propriu de eficiență și auto-prețuire și încredere în sine.

1 Bentley, Eric (1964). The Life of Drama. New York: Applause Theatre Books

Proiectul DICE – Etosul nostru

„Merg la teatru pentru că vreau să văd lucruri noi, să gândesc, să fiu atins, să pun întrebări, să mă bucur, să învăț, să fiu cutremurat, să fiu inspirat, să ating arta.”

– **copil din Palestina**

„Ajută atunci când îți lipsesc cuvintele; când exprimi prin joc ceea ce vrei, oamenii pot vedea ce ai gândit. Dar atunci când doar spui ei reacționează „mmm, mda, mă rog” – nu înțeleg cu adevărat. Cred că le place mai mult să învețe prin aplicații practice decât stând și numai scriind sau ascultând.” – **copil din Birmingham**

„Un copil poate să absoarbă toate abilitățile unei societăți închise și să nu aibă capacitatea de a judeca sau de a pune la îndoială valorile acelei societăți. S-ar putea să avem nevoie de alte căi pentru a deschide mintea unui copil către întrebări mai profunde despre societate și existența umană, nu numai de a-l provoca pe copil, ci și de a-i da voie acelui copil să ne provoace el pe noi și cultura noastră. Poate că există ceva mai important decât dezvoltarea abilităților cognitive, poate că avem posibilitatea de a-i ajuta chiar și pe cei mai mici să pășească în direcția căutării înțelepciunii, dezvoltării propriilor valori și filozofii de viață ale acelui copil.” – **Să-i învățăm pe copii să gândească, Robert Fisher(1990)**

Educatori artiști responsabili

Etosul care stă la baza proiectului DICE s-a născut din desfășurarea proiectului de cercetare însuși. Acesta reflectă ceea ce am aflat și învățat noi înșine, spiritul colaborării noastre, și procesul continuu în care ne-am angajat prin teatrul și drama în educație. Nu pretindem că suntem autoritatea absolută în ceea ce privește teoria și practica activităților de teatru și drama în educație. Suntem un grup de educatori artiști și pedagogi de educație artistică care ne-am reunit pentru că avem în comun valori fundamentale pe care se bazează munca noastră. Cea mai importantă dintre aceste valori este angajamentul de a ghida și sprijini creșterea și dezvoltarea tinerilor; ca educatori și practicieni de arte dramatice lucrăm cu tineri și îi formăm pe alții să facă acest lucru. Pornim de la premisa că tinerii și copiii nu sunt adulți nedezvoltați, ci ființe umane care au drepturi, care trebuie tratate cu egală considerație și trebuie să primească șanse egale. Trebuie să recunoaștem că societatea s-a dezis foarte ușor de responsabilitatea de a-i trata pe tineri în acest mod.

Nevoia de schimbare

„Există o preocupare crescândă pentru coeziunea socială și cetățenia democratică în dezvoltare; ceea ce impune ca oamenii să fie informați, preocupați și activi. Prin urmare, cunoștințele, abilitățile și atitudinile de care toată lumea are nevoie sunt și ele în schimbare.”

- **Propunere de Recomandare a Consiliului și a Parlamentului European privind**

competențele-cheie pentru învățarea pe parcursul vieții p3.on key competences for lifelong learning, p3.

Dacă ne referim cu justificată îngrijorare la „coeziunea socială și cetățenia democratică în dezvoltare” credem că e nevoie de o nouă paradigmă în educație, de o abordare care merge dincolo de modelul bazat pe transmitere de informații care predomină în prezent, care cere ca tinerilor să li se furnizeze informații „de-a gata” care trebuie verificate pentru ca tinerii să treacă anumite teste sau examene. Profesorii consideră că este din ce în ce mai dificil să-i vadă pe tinerii aflați în proces de dezvoltare dincolo de procesul de evaluare și de țintele reprezentate de note. Iar pentru cei care reușesc, o programă din ce în ce mai restrictivă și mai prescriptivă le îngreunează accesul la aceste tinere ființe umane. Programe cum sunt PISA(Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor)² au în vedere „îmbunătățirea” politicilor publice educaționale și a rezultatelor, prin evaluări periodice, se concentrează pe un tip de măsurare care este reductivă și nu are cum să țină cont de potențialul de dezvoltare al copilului.

Dacă cineva crede că performanța slabă din sistemul de educație este cauzată în primul rând de eșecurile evaluărilor profesorilor și elevilor, atunci are fără îndoială sens crearea unor instrumente mai bune de măsurare a performanțelor numerice, de citire și scriere și științifice ale elevilor. Dar problema educației își are rădăcinile într-o serie de probleme diferite și mult mai grave.

Există în principal două moduri în care oamenii își organizează și își gestionează propria înțelegere a lumii: gândirea logică-științifică, și gândirea narativă³. Sistemul educațional tradițional este legat de prima variantă și tratează artele narative ca pe o „valoare adăugată” și nu ca pe o necesitate. Dar o persoană își poate construi o identitate și își poate găsi locul în cultură intermediul modului narativ. Educația trebuie să cultive și acest mod de gândire și acțiune, și să-l încurajeze; societatea noastră viitoare depinde de asta. Este nevoie de o fuziune a celor două moduri de gândire pentru a crea cetățenii activi ai viitorului.

² Coordonat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD), PISA este un program de evaluare a performanțelor elevilor de 15 ani. A fost introdus pentru prima dată în anul 2000 și este repetat la fiecare trei ani.

³ A se consulta Bruner, Jerome (1996). *The Culture of Education*, Cambridge, Mass.: Harvard University

Forța teatrului și dramei în educație

Teatrul și drama în educație pot fi un instrument dinamic pentru realizarea fuziunii între cele două moduri de gândire, o abordare holistică a copilului, care contextualizează și reprezintă o bază a învățării atât din punct de vedere social cât și istoric.

În teatrul și drama în educație angajamentul nostru este atât intelectual cât și emoțional, facem învățarea afectivă. Nu putem să „dăm” cuiva înțelegerea noastră, adevărata înțelegere este simțită, este o experiență proprie. Doar dacă este simțită înțelegerea poate fi integrată în mintea noastră și poate forma valorile noastre.

Teatrul și drama în educație conferă putere și cultivă eficiența, încrederea în sine, în viața de zi cu zi, care se derulează cu o viteză care abia dacă ne lasă să ne vedem „sinele” în mijlocul unei situații și să exercităm control asupra gândurilor și sentimentelor noastre. Atunci când lucrăm cu drama ne dezvoltăm „spectatorul sinelui”, o abilitate de a fi conștienți de noi înșine într-o anumită situație. Aceasta ne ajută să ne asumăm responsabilitatea pentru noi înșine; dacă nu putem face acest lucru nu putem să fim responsabili pentru alții.

În loc de frica de „celălalt”, care atrage frustrarea și ura, teatrul și drama în educație încurajează explorarea felului în care gândește și simte celălalt. Capacitatea de a te pune în locul celuilalt favorizează empatia fără de care toleranța și înțelegerea sunt mult mai greu de atins.

Teatrul și drama în educație cultivă imaginația, folosirea capacității noastre unice de a imagina realul și de a prevedea posibilul, prima oferind siguranță iar cea de-a doua libertate. Această dialectică eliberează mintea de tirania prezentului. Teatrul și drama în educație înseamnă imaginație în acțiune.

Gândul rațional poate fi funcțional la modul rece, dar, cu o infuzie de imaginație, schimbă modul în care gândim: putem raționa creativ, omenește. Toate ariile gândului și acțiunii umane au nevoie de creativitatea pe care o aduce imaginația, pentru a merge dincolo de fapte și de informația deja oferită.

Imaginația creează valori umane, iar societatea nu a avut niciodată atâta nevoie să o folosească, să găsească soluții creative la problemele umane care se reflectă asupra societății și a ceea ce o face să merite

ca

societate, arătând totodată noi posibilități și imaginea mai clară a direcției către care ne îndreptăm și convingerile mai profunde a oamenilor care vrem să fim.

Imaginația este un instrument de învățare care implică procese superioare de gândire care pot rezulta în penetrarea în profunzime a oricărui subiect analizat, îmbogățindu-ne cu noi cunoștințe și concepte.

Cetățenia democratică poate fi servită cumsecuvine prin participarea la activități de teatru și drama educaționale, care sunt prin natura lor atât sociale cât și colaborative. Dacă propunerea UE privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții are ca scop dezvoltarea personală și incluziunea, cetățenii trebuie să-și lărgescă perspectivele într-o viziune a lumii care pune întrebări fundamentale despre ce înseamnă să fii om. Dacă drama și teatrul au o caracteristică și o preocupare atotcuprinzătoare, aceasta este. Există o relație simbiotică între drama și democrație care a început în Grecia Antică. Antigona, Medeea, Oreste, Oedip și ceilalți au dramatizat experiența umană și au împărtășit problemele care decurg din acestea. Drama a dat glas celor care – femei și sclavi sau victime și învinși – erau trecuți cu vederea în societate. Teatrul funcționează ca un spațiu public cu adevărat democratic, un spațiu de reflecție care contestă etosul societății elene. Teatrul și drama educaționale au moștenit această tradiție și oferă un spațiu public sigur (sigur pentru că este fictiv și nu real), care este acțiune și reflecție în care tinerii să învețe să-și dezvolte sentimentul conștiinței de sine, social și psihologic.

Cetățenii viitorului trebuie să fie cetățeni ai lumii și nu doar ai unei națiuni. Teatrul și drama în educație universalizează experiența umană care transcende granițele, încurajează interculturalitatea și internaționalitatea, care ne pregătesc mai bine pentru a face față provocărilor pe care le aduce cu sine globalizarea. Teatrul și drama în educație pun accent pe răspunsul la nevoile în schimbare ale societății, la nivel etic, cultural și intercultural.

Paradigma teatrului și dramei în educație oferă tinerilor vocea lor individuală și colectivă. Nu există răspunsuri corecte sau greșite la întrebări complexe, care se referă la cum ne trăim viețile și înțelegem lumea. Lumea este o întrebare deschisă, nu o întrebare închisă cu răspuns gata pregătit. În modul narativ de gândire, cei care îl învață nu sunt imitatori, ci li se oferă inițiativa de a deveni propriii ghizi ai învățării lor.

Activitatea noastră

În activitatea lor, partenerii din proiectul DICE folosesc teatrul și drama în educație pentru a lucra alături de tineri pentru a-i ajuta să dea un sens vieții lor și lumii înconjurătoare. În munca noastră de zi cu zi cu copii și tineri adulți, folosim teatrul și drama în educație ca mijloc de căutare a unei înțelegeri mai adânci a numeroase întrebări variate și probleme complexe. DTE creează o conștiință socială și distruge tabuuri, creează spațiul (prin

reprezentării, drama participativă și ateliere) în care se analizează probleme sociale și morale.

Teatrul și drama în educație sunt un astfel de instrument puternic deoarece se bazează pe text, imagine și acțiune: o imagine rămâne în minte mult după ce cuvintele au fost uitate. Adesea învățăm cel mai bine făcând, iar teatrul și drama în educație înseamnă acțiune – trăită, experimentată pe viu. În activitatea noastră urmărim adesea să-i facem pe participanți să devină ei înșiși, în timp, lideri ai procesului artistic și educațional. Lucrăm cu copii și tineri în școli de stat sau publice, școli speciale și în cadrul unor activități extra-școlare. Participanții provin din medii sociale și economice diferite și au nevoi diferite: unii sunt hipoacuzici, alții au dificultăți de învățare, emoționale sau comportamentale, iar alții sunt adesea condamnați să fie „mai puțin capabili” sau au eșecuri academice. În fiecare zi redescoperim faptul că munca noastră dezvoltă fiecare copil pentru că este favorabilă incluziunii și că în teatrul și drama în educație tinerii se autodepășesc simțitor.

Concluziile cercetării – Rezumat al concluziilor principale

Cercetarea DICE a fost un studiu longitudinal crosscultural, ceea ce înseamnă că am măsurat efectele teatrului și dramei educaționale în diferite culturi (crosscultural) pe o anumită perioadă de timp (longitudinal).

Așa cum am subliniat mai sus în subcapitolul Ce este DICE? Proiectul pe scurt, am urmărit următoarele **cinci** competențe din cele opt **competențe de la Lisabona**:

- Competența de învățare
- Competențele interpersonale, interculturale și sociale și competența civică
- Spiritul antreprenorial
- Expresie culturală

Și am adăugat și noi una

- Toate la un loc și mai mult, care este competența universală de a fi om

și am inclus-o în dezbatarea rezultatelor cercetării.

În baza de date finală am introdus date provenind de la 4.475 elevi din 12 țări diferite, care au participat la 111 tipuri diferite de activități dramatice. Am adunat informații de la elevi, de la profesorii lor, de la conducătorii programelor de teatru și drama în educație, de la observatori independenți, evaluatori externi și specialiști în teatru și drama în educație importanți. Structura cercetării a fost una complexă, baza cercetării a fost amplă și complexă, rezultatele detaliate fiind programate pentru publicare în anii următori.

Ce ne spune cercetarea despre elevii care participă în mod frecvent la activități de teatru și drama educaționale?

Iată aici un rezumat: comparativ cu colegi care nu au mai participat la niciun program de teatru și drama în educație, elevii care au mai participat la activități de teatru și drama în educație

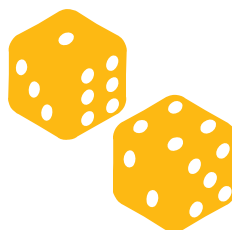

- Primesc calificări mai bune de la profesorii lor, în toate privințele,
- se simt mai siguri pe ei în citirea și înțelegerea unor sarcini,
- se simt mai siguri pe ei în comunicare,
- e mai probabil să se considere creativi,
- le place să meargă la școală mai mult,
- se bucură mai mult de activitățile școlare,
- se descurcă mai bine cu rezolvarea de probleme,
- gestionează mai bine situațiile generatoare de stres,
- sunt în mod semnificativ mai toleranți cu minoritățile și străinii,
- sunt cetățeni mai activi,
- manifestă un interes mai mare de a vota la orice nivel,
- sunt mai interesați de a lua parte la activități publice,
- sunt mai empatici: se preocupă de ceilalți,
- sunt mai capabili de a privi lucrurile din perspective diferite,
- sunt mai inovatori și mai întreprinzători,
- sunt mai preocupați de viitorul lor și au mai multe planuri,
- sunt mult mai dispuși să ia parte la orice fel de activitate artistică și culturală, nu numai legată de artele dramatice, dar și să scrie, să creeze muzică, filme, artizanat, să participe la orice fel de activități de artă și cultură,
- își petrec mai mult timp la școală, petrec mult mai mult timp citind, făcând treburi casnice, jucându-se, vorbind și petrecând timp cu familia și având grijă de frați și surori mai mici. Petrec mai puțin timp privind la televizor sau jucând jocuri pe calculator.
- își ajută mai mult familiile lor, vor avea foarte probabil slujbe part-time și petrec mult timp fiind creativi, singuri sau în grup. Merg mai des la teatru, expoziții și muzee, precum și la cinema, sau în excursii cu bicicleta sau pe munte,
- este mai probabil să fie în centrul atenției clasei,
- au un simț al umorului mai dezvoltat,
- se simt mai bine acasă.

Dacă doriți mai multe detalii despre metodologia cercetării și rezultate, citiți Secțiunea B a lucrării: „DICE has been cast– concluzii ale cercetării și recomandări privind teatrul și drama în educație”.

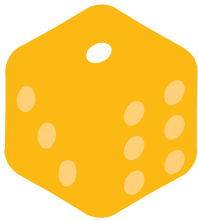

B Cum dezvoltă teatrul și drama în educație

Fiecare din programele prezentate în această lucrare reflectă stadiul de dezvoltare atins de fiecare dintre parteneri; reprezintă o încercare de a da o formă unitară și structurată cunoștințelor noastre despre rolul teatrului și dramei în educație și experienței noastre ca educatori artiști.

În această ediție prescurtată se găsesc numai rezumatele lecțiilor susținute la care se face referire. Dacă doriți descrierea completă a programelor la care se face referire aici, vă rugăm să descărcați de pe internet versiunea integrală a acestui document.

Competențele de învățare

Definiție: „Competențele de învățare” sunt abilitatea de a învăța și de a persevera în acest proces. Indivizii trebuie să aibă capacitatea de a-și organiza propriul proces de învățare, inclusiv printr-un management eficient al timpului și al informațiilor, atât la nivel individual cât și la nivel de grup. Competența include cunoașterea de către un individ a propriilor nevoi și a propriului proces de învățare, identificarea oportunităților disponibile, și abilitatea de adepăși obstacole pentru a învăța cu succes. Presupune dobândirea, procesarea și asimilarea de noi cunoștințe și abilități ca și solicitarea/căutarea și folosirea soluțiilor ajutătoare. Abilitatea de învățare permite celui care învață să folosească cunoștințele și experiențele de viață anterioare ca bază pentru aplicarea cunoștințelor și deprinderilor într-o varietate de contexte – acasă, la locul de muncă, la cursuri de învățare sau de formare profesională. Motivația și încrederea sunt vitale pentru competențele unui individ.

1. Valiza – atelier de drama, Compania de Teatru în Educație Big Brum

Fiecare valiză spune o poveste și acest atelier interactiv explorează povestea unui imigrant/refugiat care folosește o valiză ca pe un obiect central. Constă într-o singură sesiune compusă din 6 unități. Începe prin crearea unui spațiu de la care participanții construiesc povestea.

Nu există un final prestabilit sau un anumit rezultat dorit. Există o ordine structurată a atelierului dar și o libertate foarte mare a participanților de a fi creativi în cadrul acestei structuri, astfel încât structura să avanseze către ceea ce aduc și interpretează tinerii. Nu există un „mesaj” special pe care moderatorul trebuie să-l transmită. Moderatorul mediază între grup și situație (lumea dramei și straturile ei de sensuri) și îi ajută pe participanți să găsească motivația (înțelegere) prin folosirea imaginației. Atelierul este creat cu două funcții principale: să creeze un spațiu în care tinerii să-și testeze valorile și să faciliteze acestora procesul de învățare prin care să devină agenți activi în propriul lor proces de învățare, să asimileze noi informații și abilități în experiența lor de viață pentru a face față provocărilor pe care le prezintă materialul, să devină conștienți de procesul de învățare individuală și de grup, și să-și asume responsabilitatea de a aprofunda și a continua explorarea materialului.

Această versiune a programului Valiza este gândită pentru a fi condusă de un singur profesor/educator artist. Sesiunea explorează situația prin conceptul locului, folosirea de obiecte și în special de Evenimente de drama – un ED se referă la practica investirii energetice (cathexis) în obiecte pentru a recrea în permanență sensurile situației.

2. Cursa cu obstacole – program de teatru în educație, Asociația de Drama/Teatru în Educație Kava, Ungaria.

T. „Cursa cu obstacole” este un program de teatru în educație (TIE) pentru tineri între 14-16 ani despre libertatea umană și situațiile în care oamenii sunt închiși. Programul principal are 120 de minute și analizează relația dintre școală și democrație prin utilizarea teatrului și dramei ca instrumente pedagogice. Piesa, în multe cazuri, se bazează pe improvizația făcută de participanți și actori.

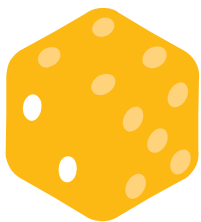

Lansat în anul școlar 2009/2010, acest program a fost rezultatul unei colaborări dintre Asociația de Drama/Teatru în Educație și Teatrul Krétakör („Cercul de cretă”, unul dintre teatrele independente din Ungaria cele mai cunoscute la nivel internațional; director Árpád Schilling). Programul a avut în total 12 reprezentații, în diferite școli din Budapesta și din țară.

Programul – conform intențiilor noastre – este un experiment realizat în scopul găsirii unor forme noi în TIE și al stabilirii unui model nou: include multe elemente neconvenționale, experimentale (comparat cu practica convențională uzuală în Ungaria) în ceea ce privește pedagogia de teatru și drama.

Programul este un joc de rol de drama extins, desfășurat în școli, folosind spațiile acestora (clase, sală de mese, hol, cancelarie etc.) profesorii de drama și elevii sunt în rol în permanență, iar toate schimbările de rol se petrec cu foarte scurte pauze sau chiar fără întreruperea programului. Nu numai profesorii, ci și elevii pot și sunt încurajați să schimbe rolurile (de la elev la profesor la părinte și invers). „Piesa” este de fapt desfășurarea activității dramatice prin jocul de rol. Folosește caracterul teatral dar nu este un spectacol de teatru, deși sunt câteva momente de reprezentație care au fost repetate de actori.

Proiectul a fost înregistrat de câteva ori, fiind realizate două filme documentare.

Expresie culturală

Definiție: Aprecierea importanței exprimării creative de idei, experiențe și emoții printr-o varietate de mijloace, inclusiv prin muzică, artă dramatică, literatură și arte vizuale.

Abilități: Autoexprimarea prin intermediul unor mijloace media diverse [...]. Abilitățile includ de asemenea capacitatea unei persoane de a aborda a propriilor perspective creative și de expresie în raport cu cele ale celorlalți [...]. Atitudine: Un puternic sentiment al identității reprezintă fundamentul pentru respectul și atitudinea deschisă față de diversitatea expresiei culturale.

3. Mâna – atelier de drama, Colegiul Universitar Bergen, Norvegia.

Acest atelier de drama a fost conceput pornind de la pictura lui Rembrandt *Lecția de anatomie* a Dr. Nicolaes Tulp (1632). Acțiunea se situează în Europa secolului XVII, în Epoca de Aur a expresiei culturale prin artele vizuale și muzică în cultura olandeză. Tratează teme legate de ființa umană; moartea ca temă socială; cercetare și etică (acoperă subiecte legate de artă, istorie, religie și limbă). Atelierul constă din opt faze care pot fi împărțite în unități distincte sau ședințe separate. Pot fi adăugate unele etape noi sau se poate renunța la unele existente, în funcție de fiecare grupă.

Figura

1: Rembrandt van Rhijn: *Lecția de anatomie* a Dr. Nicolaes Tulp (1632) (Aparține Galeriei Roiale de Pictură Mauritshuis, Haga)

http://www.hessian.org/heavy_metal/wp-content/uploads/2009/08/the_anatomy_lesson.jpg

Problematica (tema) principală avută în vedere: Ce înseamnă să fii uman/om?

Participanții au călătorit înapoi în timp într-o altă epocă istorică, pentru a explora felul în care erau tratate și privite ființele umane. Care erau valorile dominante în urmă cu patru secole? În ce fel influențează cunoștințele și tradiția dintr-o anumită cultură condițiile de trai? Poate o altă perioadă istorică să ne ajute în înțelegerea vremurilor noastre? Cine se află astăzi la baza ierarhiei sociale?

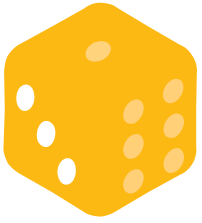
4. Copii pentru copii – Tinicheaua fermecată, Theatre Day Productions, Gaza, Palestina

O activitate de bază în cadrul programului Companiei Theatre Day Productions (TDP) se numește Copii pentru Copii. În fiecare an, pentru această activitate sunt concepute cel puțin două piese. Tinicheaua fermecată este una (din cele trei) create în anul 2009. Copii pentru Copii este un proiect de două luni conceput pentru un grup de 10-20 de școlari: primele trei săptămâni constau într-un atelier de drama, iar în următoarele trei săptămâni se alege un grup de zece tineri în funcție de motivația și abilitățile lor pentru a repeta o piesă, iar în ultimele două săptămâni ale proiectului aceștia vor juca pentru colegii lor.

Drama este folosită ca instrument pentru găsirea legăturilor și solidarității între elevi și pentru a crește interesul față de un anumit tip de învățare care pune în centru viața și interesele elevilor, ca și inițiativa acestora. Acest proiect analizează de asemenea folosirea poveștilor ca instrument de provocare a imaginației și creativității tinerilor în scopul de a se juca și de a gestiona problemele lor personale și sociale zilnice la un nivel al imaginarului.

Proiectul a fost utilizat în cadrul studiului DICE din Palestina în activitățile de drama de tip o singură întâlnire.

Comunicarea în limba maternă

Definiție: Comunicarea în limba maternă este abilitatea de a exprima și interpreta gânduri, sentimente și fapte atât în formă orală cât și în formă scrisă (ascultare, exprimare, citire și scriere) și de a interacționa la nivel lingvistic într-un mod adecvat într-o varietate completă de contexte sociale și culturale - educație și formare, la locul de muncă, acasă și în timpul liber, conform nevoilor și circumstanțelor specifice.*

**Este recunoscut faptul că limba maternă nu este neapărat, în toate cazurile, limba oficială a statului membru, și că abilitatea de a comunica într-o limbă oficială este o condiție absolută pentru a asigura deplina participare a individului la societate. Măsurile de a rezolva astfel de cazuri sunt o chestiune ce ține de fiecare din statele membre în parte.*

5. Spre imposibil, Centrul pentru Drama în Educație și Artă CEDEUM, Serbia

Programul a fost creat ca parte din proiectul de cercetare DICE pentru a demonstra legătura dintre teatrul și drama în educație și dezvoltarea competențelor de la Lisabona. A fost implementat în Înalta Școală de Farmacie și Fizioterapie din Belgrad. Programul, ca proces integrat, a fost implementat prin zece ateliere, fiecare întâlnire având o durată de 45 de minute. Lecțiile au avut loc o dată pe săptămână, consecutiv, câte un atelier separat pentru fiecare clasă. Proiectul s-a bucurat de sprijinul total al Directorului și al personalului didactic al școlii, în special de al profesorilor de limbă și literatură.

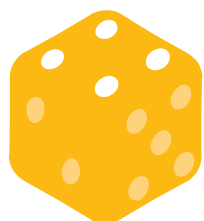
Acest atelier se bazează pe poezia epică Banovic Strahinja. Această istorisire unică oferă oportunitatea de a-i implica pe elevi în studierea limbii și literaturii materne folosind metode noi și interesante pentru ei; de a învăța și a exprima și interpreta gânduri și sentimente așa cum se precizează în Competențele Cheie de la Lisabona cu privire la comunicare în limba maternă.

6. Pentru supraviețuire – atelier de drama, Eventus TIE, Norvegia.

Acest atelier are la bază un program TIE care constă într-un atelier, un spectacol cu desfășurarea decisă de public, și un atelier de follow-up: Seeking Survival, de Eventus TIE ⁴. Aceasta a reprezentat contribuția Norvegiei la cercetarea DICE. Programul a avut un turneu în patru școli. Atelierul descris este creat astfel încât poate fi condus de un profesor.

Una din temele programului se referă la competența cheie comunicarea în limba maternă. Ce se întâmplă atunci când pierzi dreptul de a vorbi în propria limbă? În Pentru supraviețuire pierderea limbii materne este o pierdere a libertății de exprimare și de expresie. Deschide elevilor o nouă perspectivă asupra limbii materne, oferindu-le șansa de a explora și de a experimenta o astfel de pierdere a unei libertăți fundamentale, prin intermediul rolului locuitorilor unei țări fictive – Kombarra. Atelierul este conceput pentru a îmbogăți și a dezvolta participanților abilitatea de a „exprima și interpreta gânduri, sentimente și fapte atât în formă orală cât și în formă scrisă (ascultare, vorbire, citire și scriere)”. Toți participanții sunt refugiați, care fug din țară împreună cu profesorul care joacă rolul liderului refugiaților (profesor-în-rol).

Spiritul antreprenorial

Definiție: Spiritul antreprenorial se referă la abilitatea unui individ de a pune ideile în practică. Implică creativitate, inovare și asumarea de riscuri, precum și abilitatea de a planifica și de a conduce proiecte în scopul atingerii de obiective. Această competență sprijină indivizii în viața de zi cu zi acasă, și în societate, făcându-i capabili să conștientizeze contextul muncii lor și să valorifice oportunitățile, și este temelia pentru alte abilități și cunoștințe mai specifice necesare unui antreprenor care se implică într-o activitate socială sau comercială.

⁴ Seeking Survival este forma modificată a unui program mai vechi al Eventus TIE: Fanget i Frihet, care a fost implementat pentru prima dată la Drama Boreale (conferința nordică) în Jyväskylä, Finlanda în 1997.

7. O gașcă cu planuri serioase: un program de educație antreprenorială, Universitatea din Gdansk și POMOST, Polonia

Un program interactiv de învățare combinată care folosește elemente de drama, bazat pe o problemă divergentă din Programul de Educație Antreprenorială dezvoltat de Universitatea din Gdansk și Asociația pentru Integrare Umanistă "POMOST", sponsorizat de Banca Națională a Poloniei. Structura programului include (opțional) ateliere de drama pentru elevi și profesori din școlile participante, un exercițiu „mantaua expertului” și o prezentare video a soluției la problemă realizată de echipă.

DOCUMENTED PRACTICES

Problema principală este cum să recrutezi oamenii cei mai buni pentru o anumită sarcină, să susții echipa cu cel mai bun lider și să le testezi abilitățile de lucru în echipă printr-o provocare specială privind afacerea. Sarcina de creativitate a echipei este de a interacționa cu personaje virtuale pentru a obține informații utile, de a-și justifica deciziile privind angajarea personajelor alese și de a stimula apoi activitatea acestora în scopul dezvoltării unei strategii de afaceri de succes. Proiectul include de asemenea interacțiunea cu publicul (comunitatea internaută) care a trebuit convins să voteze pentru soluția echipei la problemă.

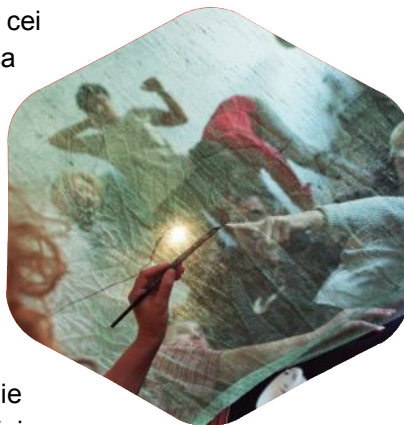
Programul pilot a fost implementat din octombrie 2009 până în mai 2010 în trei districte din nordul Poloniei, la care au participat peste 350 de elevi din cincizeci de școli distinct.

8. Regrete – atelier de drama, CEDEUM, Serbia

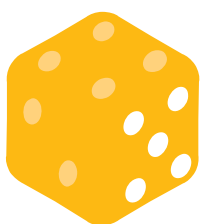
Atelierul, Regrete, reprezintă una din sesiunile proiectului Pe drumul spre posibil creat în scop de cercetare în cadrul proiectului DICE din Serbia. Proiectul Pe drumul spre posibil a inclus două programe de o singură întâlnire proiectate ca ateliere de două ore, și zece întâlniri de tip activitate continuă care au avut loc o dată pe săptămână în forma unui curs de 45 de minute, în cadrul programei școlare obișnuite la materia limbă și literatură maternă; acest atelier servește totodată și competența Spirit antreprenorial.

Regrete este un volum de povestiri minunate scrise de Danilo Kis (1935-1989), un

romancier, eseist și traducător extraordinar, unul dintre cei mai buni și mai traduși scriitori iugoslavi. Atelierul are ca scop explorarea celor mai importante teme conform programei școlare, făcându-le mai vii prin structura atelierului și aducându-le aproape de elevi prin stabilirea unei legături între aceste teme și poveștile și experiențele personale ale elevilor.

Proiectul a contribuit la dezvoltarea spiritului antreprenorial prin faptul că a implicat gestionarea implementării unei idei imaginare, fictive într-o campanie publică reală, organizată, pentru redenumirea unei străzi din Subotica, locul unde s-a născut Danilo Kis, ca semn de recunoaștere în onoarea apreciatului autor.

Competențele interpersonale, interculturale și sociale; competența civică

Definiție: Aceste competențe acoperă toate formele de comportament care îl pregătesc pe individ să participe într-un mod constructiv și eficient la viața socială și în carieră, și în special în contexte sociale tot mai diverse, și să rezolve un conflict atunci când se impune. Competența civică îl pregătește pe individ să participe pe deplin la viața civică, pe baza cunoașterii conceptelor și structurilor sociale și politice și pe baza agajamentului la o participare activă și democratică.

9. Examenul furat – Leesmij, Olanda

Leesmij a susținut o serie de sesiuni de Teatru Forum pe tema „presiunii colegilor” în patru școli diferite. În cadrul unei întâlniri de 60 de minute, copiii au urmărit un scurt spectacol și au avut ocazia de a discuta și de a explora practic problema presiunii dintre colegi folosind tehnici ale teatrului forum.

Obiectivele reprezentației și atelierului sunt:

- de a oferi adolescenților exemple de cum să facă față unei situații de opresiune, dându-le prilejul de a experimenta chiar ei soluții de rezolvare a unor astfel de situații. După ce au trăit această experiență practică în cadrul teatrului forum,

șansele lor de a reuși în situații reale sunt mai mari.

- De a înțelege mai bine gândirea agresorilor. Aceștia, de multe ori, sunt la fel de nesiguri ca și cei pe care îi oprează. Atunci când ceilalți înțeleg acest lucru, cresc șansele să nu mai urmeze pur și simplu persoanele dominante din grup și poate chiar să se opună acestora.
- De a oferi adolescenților o înțelegere mai profundă a propriului comportament și a comportamentului celorlalți. Adesea, oamenii nu sunt conștienți de propriul lor comportament. Scopul este acela de a-i face pe tineri mai conștienți de acțiunile lor și dispuși de a se gândi mai mult la acest lucru. De asemenea, după participarea la piesă, în care cineva face anumite lucruri din cauza presiunii la care este supus din partea colegilor, tinerii ar putea să recunoască mai ușor o situație similară atunci când se întâmplă în viața reală; și de asemenea ar putea să găsească o cale de a ieși mai ușor dintr-o astfel de situație, să se gândească la o soluție și să găsească o strategie de a gestiona o astfel de situație.
- De a oferi tinerilor un punct de pornire pentru dezbaterăa unor probleme similare.

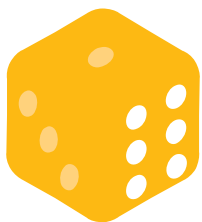
10. Prof – Program de teatru în educație, Sigma Art, România

Programul, de două până la trei ore, de teatru în educație (TIE) a fost creat de fundația Cultural-Artistică pentru Tineret Sigma Art pornind de la o trilogie de piese scrise de Jean-Pierre Dopagne, pe care Sigma a decis s-o adapteze pentru un program TIE după ce a constatat impactul important al piesei asupra spectatorilor tineri. Structura programului include un atelier susținut înainte de reprezentație, o reprezentație interactivă cu discuții între actori și spectatori între scene, și un atelier susținut după reprezentație.

Programul are în vedere angajarea elevilor în recunoașterea potențialului uriaș existent în relația dintre elevi și profesori, un potențial care ar putea forma baza unei noi abordări educative și transforma dinamica internă a unei clase de curs. De asemenea urmărește să provoace elevii să vadă lucrurile dintr-o perspectivă diferită; să aducă dilemele și problemele specific umane în proces, să găsească modalități noi de a analiza viețile celor care lucrează în cadrul sistemului actual.

Prof a avut un turneu prin școlile bucureștene și 300 de elevi din liceele din București au fost invitați să vadă spectacolul la Teatrul Act (primul teatru profesionist independent din București, înființat în 1995 de actorul Marcel Luceș), în cadrul unui proiect cultural și educațional de mare amploare, organizat cu sprijinul Primăriei București.

Toate la un loc și mai mult.....

*Definiție: No6 de pe lista DICE a competențelor le cuprinde pe primele cinci la care adaugă noi dimensiuni deoarece activitățile de teatru și drama în educație au în centrul atenției **competența universală de a fi om**. O preocupare crescândă pentru coerența societății noastre și dezvoltarea cetățeniei democratice solicită o busolă morală după care să ne situăm pe noi înșine și unii pe alții în lume și să începem să reevaluăm și să creăm valori noi; să imaginăm, să țintim către o societate în care să merite să trăim, și să trăim având mai clar sentimentul direcției către care ne îndreptăm, și convingerea mai profundă a oamenilor care vrem să fim.*

11. O Fereastră – program de teatru în educație, Compania de Teatru în Educație Big Brum (TIE), MB

Un program de TIE creat de Compania de teatru în educație Big Brum pornind de la o nouă piesă pentru tineri scrisă de Edward Bond. O Fereastră este o piesă remarcabilă: o analiză a problemelor cu care se confruntă ființa umană într-o lume inumană, a problemelor care apar în relația dintre individ și comunitate, dintre deziluzie și realitate, între libertatea de alegere și coerciție. Este pe alocuri tulburătoare dar întotdeauna radiază umanitate și compasiune. Pentru a explora aceste probleme, programul folosește dihotomii precum văzut/ nevăzut, supraviețuire/trai, inocență/compromis. Structura include un atelier susținut înainte de reprezentație, o reprezentație cu interacțiuni între scene, un atelier după reprezentație.

și

O Fereastră și nucleul programului așa cum îl definește Compania, se concentrează pe

ceea ce înseamnă să fii om și ilustrează, prin practică documentată, impactul dramei asupra competenței universal definite de DICE ca Toate la un loc și mai mult

Programul a avut un turneu în școlile din West Midlands și la nivel național și, de asemenea, în West Bank, Palestina între octombrie 2009 – ianuarie 2010.

Acest program a reprezentat baza cercetării în cadrul proiectului DICE din Marea Britanie, pentru activitățile de tip o singură întâlnire.

12. Păpușile – un program de teatru în educație, Asociația de Drama/Teatru în educație Káva, Ungaria

Programul de teatru în educație (TIE), având o durată de 150 de minute, tratează teme precum libertate, obligație, necesitate. Profesorii de drama/actori și tinerii participanți analizează și joacă împreună, folosind drama și teatrul ca instrumente. Tema este: dacă, unde și când putem fi noi înșine cu adevărat în mijlocul tuturor presiunilor și rolurilor pe care trebuie să le jucăm în societate și așteptărilor care însoțesc aceste roluri. Piesa – care se axează pe haine (costumele pe care le purtăm) – analizează comportamente, așteptări, compulsii și moduri de gândire pe care trebuie să ni le asumăm o dată cu îmbrăcarea unor haine, prin intermediul poveștii unui tânăr prinț.

DOCUMENTED PRACTICES

Proiectul nu poate fi realizat și nu poate funcționa fără aceste condiții de bază: profesorii de drama/actori, povestea și situația dramatică trebuie să atragă copiii într-o explorare, o călătorie colectivă, atât din punct de vedere emoțional cât și din punct de vedere intelectual; iar copiilor trebuie să li se ofere ocazia de a vorbi liber, fără reținere.

Obiectivul programului este de a-i determina pe tinerii participanți să se gândească împreună la problemele pe care le ridică povestea (partea de reprezentare a programului) din cât mai multe perspective posibile. Piesa se concentrează pe o întrebare profund umană: cine sunt eu cu adevărat?

C Another throw of the DICE – ce puteți face dvs.

Extinderea utilizării teatrului și dramei în educație; cum puteți afla mai multe despre aceasta:

Această secțiune cuprinde recomandări, indicații privind ceea ce puteți face dvs. pentru a dezvolta teatrul și drama în educație chiar în mediul dvs.

Atunci când dai cu zarul, nu știi ce număr va ieși. Când zarul se rostogolește există un moment de emoție, de anticipare, de așteptări... Astfel de emoții, anticipare și așteptări ar trebui să urmăriți atunci când desfășurați activități de drama și teatru în educație. Nu veți ști niciodată cu exactitate ce va aduce următoarea aruncare a zarurilor. La fel este

și în cazul fiecărei etape a activităților de teatru și drama educaționale, deoarece toții participanții influențează fiecare moment din desfășurarea programului. Și, chiar dacă nu atingeți punctajul maxim, ca într-un joc cu zaruri, veți avea întotdeauna o altă ocazie. Iar uneori numărul unu e la fel de valoros ca numărul șase. Puteți acționa cu succes indiferent ce arată zarul.

Pentru ca teatrul și drama în educație să se dezvolte și să fie durabile în cât mai multe locuri noi, este nevoie de implicarea a numeroși factori, începând cu aceștia:

PROFESORI

Sometimes teachers feel isolated in their work. The pressures of a punishing schedule and a relentless routine engender forgetfulness: of things that once invigorated us and our students, inspirational moments, the thrill of sharing something new and challenging. Sometimes the pressure stops us from looking to find different ways of teaching or enriching what we already do. If you feel there is a need for change in your classroom or at your school, however small, you can take the first steps. Give yourself the chance to use DICE – and make a difference:

1. **Găsiți-vă programul**, selectați ceva din toate materialele de curs cu care lucrați în prezent și încercați să creați o ficțiune dramatică pe care să o folosiți drept cadru de explorare. Nu trebuie să dureze mai mult de zece minute.
2. **Consultați SECȚIUNEA B din prezenta lucrare**, și folosiți unul din exemple ca sursă de inspirație pentru a crea propria structură dramatică.
3. **Mergeți la directorul școlii**, și discutați despre ce ar putea școala să facă pentru a dezvolta o politică în vederea folosirii dramei și teatrului în educație (inclusiv în vederea dezvoltării și îmbunătățirii profilului școlii).
4. **Mergeți la un coleg și trageți-l de mânecă**; puteți începe cu replica: “Vrei să participi cu mine la următoarea întâlnire de drama?” (participarea colegului poate fi în sensul evaluării activității dvs., sau în sensul oferirii unor sfaturi, sau pentru a se inspira el însuși, ori pentru a iniția o colalorare între profesori – predare în grup)
5. **Dați un telefon** și invitați la școala dvs. o companie sau un grup TIE sau un educator de drama/teatru.
6. **Gândiți-vă la artistul dvs. preferat sau la forma de artă preferată sau la ceva care v-a inspirat** (de ex. o piesă, un film, un tablou, un roman sau o poezie, un dans, o fotografie, o melodie sau chiar artiștii care au creat astfel de lucrări) și folosiți-le ca inspirație pentru a vă forma o idee pentru o activitate de drama care să vă intereseze pe dvs. și pe elevii dvs. - și vedeți în ce măsură poate fi introdusă în zona de interes a programei dvs. curente.

DIRECTORI DE ȘCOLI

În calitate de director, aveți un impact semnificativ asupra vieții și activității școlare, asupra experiențelor și învățării elevilor, și, desigur, asupra profilului și reputației școlii. O școală care are între prioritățile sale artele - și recunoaște potențialul educațional al teatrului/dramei – va susține în același timp dezvoltarea generală, învățătura și respectul de sine al elevilor. Primii pași care trebuie făcuți în această direcție nu sunt de ordin economic, ci implică deschidere din partea dvs. și a celorlalți membri ai personalului didactic, pentru schimbare și dezvoltare. Folosiți metodele DICE și vedeți ce se poate întâmpla în școala dvs.!

1. **Creați un grup consultativ** din profesorii de arte din școala dvs. pentru a elabora un proiect de arte, având în centru activitățile de teatru/drama.
2. **Povestiți și altor directori de școli** despre noul profil de teatru/drama în educație al școlii dvs.
3. **Aplicați pentru finanțări** pentru a implementa un proiect de teatru și drama în educație pentru a) elevii cu rezultate slabe și b) elevii cu rezultate foarte bune din școala dvs.
4. **Vizitați o companie TIE** sau un educator de teatru/drama din zona dvs. în vederea unei viitoare colaborări. (dacă în zona dvs. nu există nicio companie TIE, contactați un grup/o organizație teatrală care dorește să facă mai mult decât simplu entertainment).
5. **Găsiți un spațiu potrivit pentru drama și teatru** în școala dvs. Dacă dispuneți de o sală de teatru/drama (de spectacole), cum poate fi îmbunătățită? În caz contrar, cum poate școala înființa/amenaja o astfel de sală?
6. **Invitați un educator/formator profesionist de teatru/drama** să țină un curs pentru întregul personal didactic din școala dvs.

ARTIȘTI DIN DOMENIUL TEATRULUI

Majoritatea actorilor de teatru preferă să joace numai pentru un public adult. În cultura noastră (țările DICE), teatrul pentru copii și tineri nu se bucură de același statut ca și teatrul pentru adulți deoarece copiii și tinerii nu primesc aceeași considerație ca și adulții. Cu toate acestea, artiștii de teatru care lucrează cu și pentru tineri pot depune mărturie pentru sinceritatea, cerințele și provocările pe care un public tânăr le prezintă și dacă veți merge la un gen participativ, veți înțelege importanța muncii dvs. dintr-o perspectivă cu totul nouă. Dacă lucrați cu copii și tineri, folosiți DICE pentru a contacta alți artiști de teatru și a împărtăși cu aceștia experiența dvs.

Dacă nu ați încercat niciodată această experiență, alegeți DICE și oferiți-vă experiențe artistice noi; încercați să:

1. **Reflecțați asupra propriei dvs. experiențe artistice.** Când ați simțit că ați avut un impact asupra tinerilor - și de ce?

2. **Invitați o clasă cu activități de drama** la următoarea dvs. repetiție și discutați cu elevii respectivi despre aceasta și/sau obțineți o invitație de a asista la o lecție de drama din cadrul unei școli.

3. **Gândiți-vă la următoarea afirmație:** Teatrul rămâne teatru chiar și când este teatru educațional, iar atâta timp cât este de calitate, teatrul este și plăcere. Acest citat se aplică în vreun fel la activitatea dvs.?

4. **Contactați un educator de teatru/drama** și stabiliți dacă puteți găsi o zonă comună pentru a realiza împreună un proiect de teatru/drama.

5. **Contactați un regizor artistic** și oferiți-vă voluntar să lucrați la departamentul de educație (dacă există) – sau cu un educator de teatru/drama din regiunea dvs. la elaborarea unor materiale pregătitoare pentru școli.

6. **Realizați un spectacol** pentru un public-țintă de 13-16 ani și notați impresiile dvs. după fiecare reprezentare, apoi împărtășiți-le cu ceilalți.

ELEVI

Dacă ați citit această lucrare sau ați participat la o activitate inspirată de această lucrare, și doriți să participați și la alte activități de teatru și drama în educație, folosiți DICE pentru a crea o astfel de ocazie. Dacă teatrul/drama nu face parte din programa școlii voastre, sau nu aveți un program de teatru și drama în educație în școala sau zona voastră, puteți face câteva lucruri pentru a schimba această situație. Concluziile studiului demonstrează că teatrul și drama în educație ne stimulează să fim cetățeni mai activi și să luăm inițiativa - astfel, creați-vă singuri ocazia de a vă dezvolta pasiunea pentru teatru și totodată de a avea un cuvânt de spus cu privire la propria voastră educație.

1. **Verificați ce posibilități aveți în zona voastră:** nu numai în școală, ci și în centre culturale, centre de tineret sau teatre. S-ar putea să găsiți un program disponibil de teatru și drama în educație în oricare din acestea.

2. **Înmânați această lucrare dirigintelui vostru** sau chiar directorului școlii. Spuneți-le acestora de ce vreți să aveți un program de teatru și drama în educație în școala voastră.

3. **Discutați despre această lucrare cu colegii și părinții voștri** și cereți-le sprijinul pentru a susține cauza teatrului și dramei în educație în școala voastră.

4. **Trimiteți o scrisoare unei persoane cu putere de decizie**, cum ar fi consiliul de administrație al școlii, primarul, consilieri locali, sau chiar și un ziar local, prin care

să spuneți de ce credeți voi că ar trebui introdus teatrul în educație în zona voastră. Foarte puțini tineri fac acest lucru – ar putea aduce o schimbare.

5. **Începeți să practicați.** Găsiți un subiect pe marginea căruia să lucrați – o poveste, o întâmplare din viața voastră, piesa voastră preferată etc., apoi rugați pe unul din profesorii voștri să vă găsească un spațiu în care să lucrați și să vă susțină în punerea în scenă pentru colegii voștri. Dacă este o povestire sau o piesă pe care o studiați – reprezintă literatură și face parte din programă.

6. **Scriveți-ne** – s-ar putea să avem datele de contact ale persoanei potrivite din țara voastră, care să vă ajute mai departe.

CADRE DIDACTICE UNIVERSITARE DE ARTE DRAMATICE SAU FORMARE A CADRELOR DIDACTICE

Dacă citiți această lucrare și sunteți cadru didactic universitar, cu siguranță sunteți implicat în predarea teatrului și dramei în educație sau această materie nu există în instituția dvs. dar sunteți suficient de interesat de acest subiect pentru a-l introduce în instituția respectivă. Formarea unor profesori de drama pricepuți este esențială, deoarece drama este extrem de dificilă pentru oricine nu are o minimă specializare și sprijin. Folosiți DICE în ambele cazuri pentru a promova introducerea cursurilor și modulelor de teatru și drama în educație.

1. **Dacă în instituția dvs. există un program de BA sau MA specializat pe teatru și drama în educație** – înmânați decanului această lucrare împreună cu concluziile și recomandările DICE. Acestea vor veni în confirmarea faptului că materialul/cursul dvs. este necesar și are un impact puternic.

2. **Dacă în instituția dvs. nu există un program de BA sau MA specializat pe teatru și drama în educație** - înmânați decanului această lucrare împreună cu concluziile și recomandările DICE și sugerați-i să introducă un astfel de curs în cadrul instituției dvs. Puteți lua în considerare să contribuiți semnificativ la scrierea acreditărilor.

3. **Convingeți-vă decanul că formarea oricărui cadru didactic ar trebui să conțină cunoștințe elementare de teatru și drama în educație.**

Competența de a folosi teatrul și drama în educație ca metodă de învățare interdisciplinară poate fi integrată și aplicată și în alte domenii, cum ar fi pedagogie, studiul limbilor, științele sociale, istorie și chiar științe.

4. **Inițiați un proiect de cercetare de teatru și drama în educație** sau alăturați-vă unuia aflat deja în derulare.
5. **Invitați un specialist** din altă regiune sau țară să țină un curs sau un atelier. Este oricând util să aflați lucruri noi, din experiența și cunoștințele altora, să stabiliți contacte noi și parteneriate, la nivel local, național și internațional.
6. **Organizați o zi, sau o conferință deschisă despre teatru și drama în educație**, cu participarea unor colegi și altor educatori și artiști profesioniști, dar și a unor studenți și foști studenți – în special profesori de drama care lucrează în prezent în școli, teatre și organizații culturale sau în alte instituții relevante.

ORGANELE DE DECIZIE

As a policy-maker, if you have read this book and you have reached this section, you must be very committed to the case of educational theatre and drama. There are few like you, and your expertise, help and influence are much needed to support the educational theatre and drama community in achieving change.

1. **Obțineți un exemplar** din „Concluzii ale cercetării și recomandări privind teatrul și drama în educație ale DICE” și răsfoiți-l.
2. **Obțineți un exemplar** (atât din prezenta lucrare cât și din Concluzii și recomandări) și oferiți-l colegilor dvs, rugându-i să le citească.
3. **Consultați secțiunea „Recomandări”** din lucrarea menționată (Concluziile și recomandările DICE) și stabiliți ce puteți face dvs. în zona dvs. pentru a îmbunătăți situația teatrului și dramei în educație.
4. **Aceste recomandări se bazează pe nevoile reale ale oamenilor reali** – acordați-vă timpul necesar pentru a găsi școli și practicieni în zona dvs. și pentru a iniția un dialog cu aceștia pentru a formula o strategie de sprijinire a dezvoltării acestei lucrări.
5. **Ajutați-ne în a identifica și alți factori de decizie**, care stabilesc politici, care ar putea implementa recomandările noastre și în alte domenii. Contactați-i și transmiteți-le și lor un exemplar al acestor două lucrări.
6. **Oferiți-vă o experiență nemijlocită.** Mergeți împreună cu copilul dvs. (sau alt copil apropiat) la o activitate de teatru și drama în educație din apropiere și/sau convingeți profesorul copilului să meargă cu toată clasa, cu sprijinul dvs.

Cu siguranță vor fi și alte persoane din alte grupuri sau organizații și instituții care pot fi abordate pentru a susține dezvoltarea teatrului și dramei în educație. Pot fi chiar profesioniști sau practicieni din diferite domenii pe care îi interesează dezvoltarea tinerilor – întotdeauna mai există o următoare aruncare a zarurilor DICE.

Rețineți, fiecare pas pe care-l faceți poate fi semnificativ, indiferent cât de mic. Și nu porniți la drum de unul singur. Lucrarea conținând Concluziile studiului și recomandările DICE și această lucrare de resurse educaționale vă oferă o sursă de referințe și puncte de contact cu acoperire în întreaga UE și vă stau la dispoziție să le consultați.

DICE („Activitățile dramatice dezvoltă Competențele-cheie în educație”) a fost un proiect internațional finanțat de UE. Pe lângă alte scopuri educaționale, în cadrul proiectului s-a desfășurat pe durata a doi ani și un studiu de cercetare interculturală care a urmărit efectele activităților de teatru și drama în educație asupra a cinci din cele opt Competențe-cheie de la Lisabona . Cercetarea a fost realizată de doisprezece parteneri (lider: Ungaria, parteneri: Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Palestina, Polonia, Portugalia, Republica Cehă, România, Serbia, Slovenia și Suedia). **Toți membrii** sunt foarte bine cotați la nivel național și internațional și reprezintă o varietate largă de actori în domeniul educației formale și non-formale.

***Making a World of Difference** este o resursă educațională structurată pe trei secțiuni.*

Secțiunea A este o introducere în proiectul DICE: ce a reprezentat acest proiect și care au fost obiectivele noastre, etosul nostrum, forma de teatru și drama în educație, precum și concluziile principale ale cercetării.

Secțiunea B este împărțită pe cele șase competențe. Impactul teatrului și dramei în educație asupra fiecăreia din aceste competențe este ilustrat prin lecții și programe prezentate aici, câte două pentru fiecare competență. În această ediție prescurtată sunt publicate doar rezumatele acestor lecții și programe la care se face referire. Dacă sunteți interesați de descrierea completă a programelor, vă rugăm să descărcați versiunea integrală a acestei lucrări de pe internet.

Secțiunea C – O altă fațetă a zarurilor Another throw of the DICE, se referă la ceea ce puteți face dvs. pentru a contribui la dezvoltarea și extinderea folosirii teatrului și dramei în educație în mediul dvs. și la cum puteți afla mai multe despre teatrul și drama în educație.

www.dramanetwork.eu